

21/01 '02 MAN 22:22 FAX +45 3392 0075

DIREKTØREN - UMN

→ Bernstein. Sam aftalt. 1704 tim ⁰⁰¹

207.

→ I: 7/0.

BEREDSKABSTALEPUNKTER

UDENRIGSMINISTERIET

Juridisk Tjeneste

Til:	Udenrigsministeren	J.nr.:	JT.1, 3.S.123-11
CC:		Bilag:	
Fra:	JT.1	Dato:	18. januar 2002
Emne:	USA's behandling af "internerede" fra al-Qaeda og Taliban		

Kopi: MB-4
KHO
PVA

R

de om

[USA er i forbindelse med overførelsen til Guantanamo-basen på Cuba og indespærringen der af tilfangetagne fra al-Qaeda og Taliban blevet udsat for kritik fra menneskerettighedsorganisationer på grund behandlingen af fangerne. Ifølge pressen nægter USA at betegne fangerne som krigsfanger og dermed også at give dem krigsfangestatus i henhold til den humanitære folkeret (3. Genève-konvention om behandling af krigsfanger). Den amerikanske forsvarsminister har offentligt betegnet fangerne som "ulovlige kombattanter". USA overvejer at give de tilfangetagne status som "internerede" (detainees). Ambassaden i Washington har i State Department fået oplyst, at "internerede" afgjort vil blive behandlet i overensstemmelse med Genève-konventionerne.

Det bemærkes, at USA har rettet henvendelse til Danmark og oplyst, at der kan være danske statsborgere blandt de tilfangetagne. USA har foretaget lignende henvendelser til en række andre stater. Det er endnu uafklaret, hvorvidt der er tilfangetagne danske statsborgere. [Presen afklaret, at det er der: 1 stk.]

FN's højkommissær for Menneskerettigheder, Mary Robinson har i en pressemeddelelse erindret om følgende: alle tilbageholdte har ret til beskyttelse efter de internationale menneskerettighedskonventioner (FN's konventionen om borgerlige og politiske rettigheder) og den humanitære folkeret (Genève-konventionerne). Den juridiske status for de internerede og deres ret til at blive behandlet som krigsfanger, hvis der rejses tvivl, ifølge 3. Genève-konvention skal afgøres af et kompetent tribunal. Alle internerede har krav på at blive behandlet humanitært i overensstemmelse med FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder og 3. Genève-konvention. Alle eventuelle retssager skal gennemføres efter principperne om "fair trial", herunder formodningen om uskyld indtil det modsatte er bevist, som fastlagt i de to nævnte konventioner.

EU-formandskabet har ikke taget initiativ til en fælles reaktion.

5411C-121

Efter JT.1's opfattelse har de tilfangetagne krav på beskyttelse efter såvel FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder som efter den humanitære folkeret. Det kan diskuteres, hvorvidt de tilfangetagne er lovlige "kombattanter" og dermed omfattet af 3. Genève-konventions regler om beskyttelse af krigsfanger. F.eks. er lejesoldater ikke omfattet af disse regler. I det omfang de tilfangetagne ikke kan anses for lovlige kombattanter, vil de imidlertid skulle behandles som civile. Civile nyder omfattende beskyttelse efter tillægsprotokollen til 4. Genève-konvention. Det bemærkes, at regeringen i forbindelse med Folketingets behandling af beslutningsforslag B 37 om dansk militær deltagelse i den internationale indsats mod terrornetværk i Afghanistan på et spørgsmål om danske soldaters juridiske status anførte: "Hele det folkeretlige kompleks af normer til regulering af væbnede konflikter og beskyttelse af konfliktens ofre (tilfangetagne modstandere, de syge og sårede samt civilbefolkningen) aktiveres, så snart en væbnet konflikt er en realitet – uanset konfliktens baggrund. Det afgørende er, at parterne i en sådan konflikt lever op til de regler og sædvaner, der er udviklet med henblik på især at begrænse de lidelser, der er forbundet med militær magtudøvelse. I den aktuelle situation gælder, at de, der deltager i den amerikanske ledede indsats i Afghanistan, selvsagt er omfattet af – og skal overholde - de gældende regler for væbnede konflikter. Endvidere gælder, at danske såvel som andre kombattanter er beskyttet af Genève-konventionerne."

Det foreslås, at udenrigsministeren om nødvendigt udtaler sig efter følgende retningslinier i eventuelle udtalelser til pressen:]

- Regeringen støtter USA i kampen mod terrorismen.
- Regeringen lægger vægt på, at de der tages til fange i denne kamp behandles humant i overensstemmelse med de grundlæggende garantier, der gælder ifølge den humanitære folkeret. De skal behandles humant. Det vil sige med respekt for deres integritet, religion og de har krav på en retfærdig rettergang.
- Jeg noterer mig, at USA vil sørge for, at de tilfangetagne Al Qaeda- og Taliban-medlemmer får en korrekt behandling i overensstemmelse med de internationale beskyttelsesregler. Jeg har også forstået, at Den Internationale Røde Kors Komité *har* vil få *fuld* adgang til at besøge fangerne. Det er selvsagt positivt.
- Regeringen har tillid til, at USA vil overholde sine internationale forpligtelser.

- Med hensyn til retsopgøret med terroristerne er regeringens politik klar: Alle terrorister skal retsforfølges for deres ugerninger – uanset hvor – og af hvem - de er begået.
- Når det er sagt, skal al retsforfølgning selvfølgelig ske i overensstemmelse med internationale retssikkerhedsgarantier.

JT.1